TIO / TTI
Lotta Engdahl, Taru Rastas

20.2.2019

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Kuuleminen 21.2.2019
Liikenne- ja viestintäministeriön kirjallinen asiantuntijalausunto valtioneuvoston selvityksestä Komission tiedonanto: Tekoälyn koordinoitu toimintasuunnitelma (E 118/2018 vp)

Euroopan komission tekoälyn koordinoitu toimintasuunnitelma luo tarpeellisen strategisen kehyksen EU-tason yhteistyölle ja kansallisten kehitystoimien vauhdittamiseksi. On tärkeätä kehittää julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä, maksimoida tekoälyinvestointien vaikuttavuus EU- ja kansallisella tasolla, panostaa osaamiseen ja koulutukseen nopean teknologisen kehityksen aikana, varmistaa eettinen näkökulma tekoälyn kehittämisessä ja käytössä sekä huomioida datan laatuun, hyvään hallintaan ja turvallisuuteen liittyvät näkökohdat.

Liikenne- ja viestintäministeriö painottaa erityisesti tekoälyn kannalta olennaisen eurooppalaisen data-avaruuden rakentamista. Tekoälysuunnitelmassa mainitaan, että tekoälyn jatkokehitys edellyttää hyvin toimivaa dataekosysteemiä, joka perustuu luottamukseen, datan saatavuuteen ja infrastruktuuriin. **Tiedon saatavuus ja käyttöoikeudet ovatkin datatalouden keskeisiä rakennusaineita**. Sekä julkisen, että yksityisen sektorin tiedon saatavuutta ja käyttöoikeuksia on edistettävä yhteisillä pelisäännöillä, tarpeen mukaan myös lainsäädännöllä. **Yhteiskunnallisen kehityksen kannalta keskeiset yksityisen sektorin tiedot** tulisi määritellä ja niiden avaamisesta nykyistä laajempaan käyttöön tulisi huolehtia, kuitenkaan **vaarantamatta yksityisyyden ja liikesalaisuuksien suojaa**.

Tekoälyä tulee kehittää tarve- ja käyttölähtöisesti siten, että tekniikat tukisivat sektoreiden rajat ylittävää yhteen toimivuutta ja innovatiivisia ratkaisuja. EU:n vahvuus ihmislähtöisen datatalouden toimijana tulee näkyä myös tekoälyn kehitystä ohjaavana linjana.

On tärkeätä kiinnittää huomiota yksilön oikeuteen omien tietojen hallinnassa. Tietosuojasääntelyn antamia oikeuksia yksilölle välittää tietoa palvelusta toiseen ja uusiin käyttökohteisiin tietojen yhdistelyksi tulee vahvistaa käytännössä, tarjoten mahdollisuuksia myös tekoälyä soveltaville ratkaisuille.

Liikennesektori on yksi niistä aloista, joissa tekoälyratkaisuja toteutetaan laajasti ihmisiin vaikuttavassa yhteiskunnallisessa kontekstissa. Näin ollen eurooppalaisessa tekoälyn toimintakehyksessä tulee luoda tarvittavat

mekanismit mm. automaattiliikenteen yhteentoimivuuden, turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi.

Tekoälyyn nojautuvan automaattisen päätöksenteon kriteerien ja menettelyjen tulisi olla läpinäkyviä ja niiden osalta on arvioitava huolellisesti perusoikeuksien toteutuminen. Algoritmien läpinäkyvyys on varmistettava tarvittaessa tarkentamalla sääntelyä esimerkiksi viranomaisten julkisuusperiaatteen osalta. Läpinäkyvyys on tärkeätä kansalaisten luottamuksen vahvistamiseksi. Luottamuksen lisäämiseksi tulisi pohtia toimia, jotka parantavat ihmisten mahdollisuuksia ymmärtää tekoälyn tekemiä päätöksiä.

Taru Rastas
viestintäneuvos

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi